

Inventering av föremålssamlingen från Uddby gård

Bakgrund

Erik Magnusson, tidigare arrendator av Uddby gård, och hans bror Göran Magnusson har under större delen av sina liv arbetat med att samla in föremål för att bevaras inför framtiden, samt för att visas upp för allmänheten i det som under arrendatorstiden var ett museum, beläget på vinden till ladugården på Uddby gård. Föremålen har, nästan uteslutande, koppling till det svenska jordbruket under 1800-talets andra hälft och 1900-talets första hälft. Merparten av föremålen har även en direkt koppling till Uddby gård, Alby prästgård och till Tyresö. Då arrendet av Uddby gård övergick till nuvarande arrendator kunde museet inte längre vara kvar på vinden på Uddby gård, och den kvarvarande delen av samlingen magasinerades i två isolerade containrar. I november 2017 startade ett projekt som syftade till att inventera och katalogisera föremålssamlingen.

Inventering

Då projektet startade fanns föremålen magasinerade i två containrar. Båda containrar var isolerade och vid god kondition. Enligt informationen som gavs innan projektets start skulle samlingen innehålla ca 500 föremål, vid projektets slut har inventeringen drygt 740 föremålsnummer, ett flertal av dessa innehåller flera delar, samlingen var med andra ord bra mycket större än vad som från början angavs.

Katalogisering

Samlingen är katalogiserad i ett dokument i Excel. Dokumentet består av rubrikerna: föremålsnummer, föremålstyp, kategori, beskrivning, tillverkningsår, kommentar, mått (längd, bredd, höjd, diameter) samt

kondition. Under dessa bearbetas varje föremål, en rubrik i taget. Under rubriken beskrivning beskrivs varje enskilt föremål, detta för att kunna urskilja ett föremål från ett annat vid den händelsen att det bifogade fotografiet skulle försvinna. Under rubriken kondition anges den kondition som föremålet befann sig i vid tiden för katalogiseringen. Varje föremål eller parti föremål fotograferas noggrant. En helhetsbild, en detaljbild samt en bild på eventuell skada.

Packning/förvaring

Samtliga föremål är omsorgsfullt inpackade i containrarna. Större föremål står, i den mån det är möjligt, på golvet utmed containerns väggar. Ovanpå de större föremålen/maskinerna står, om dessa klarar tyngden, enstaka lättare föremål, emellan de två ligger stycken av kartong eller bubbelplast. I kartongerna packas föremålen in i packpapper eller bubbelplast. Då ett föremålsnummer innehåller flera objekt har bara ett av objekten givits ett nummer, de har dock alltid packats ner tillsammans. Liknande objekt med annat föremålsnummer har packats i en annan låda för att undvika förvirring.

Gallring

Under inventeringsarbetet har det framgått att samlingen innehåller flertalet dubletter (Ofta fler) av föremål. Ibland kan dessa dubletter försvaras, genom att de exempelvis är tillverkade vid olika tider, är tillverkade av olika material eller i olika utföranden. Oftast tillför de dock ingenting till samlingen utan kan med gott samvete gallras bort inför en framtida utställning.

Intervjuer

Onsdagen 24:e samt fredagen 26:e januari 2018 genomfördes ett antal intervjuer med Erik och Göran Magnusson. Intervjuerna är, i den mån det varit möjligt, formade utefter på förhand bestämda teman.

Dessa teman återspeglar den uppdelning som gjorts av samlingen och är tänkta att fungera som ett komplement till visningen av föremålen. Intervjuerna från 26:e januari är något friare i sin utformning, och är inte anpassade till samlingen och föremålen direkt, men kan användas som ljudmaterial till utställningen. Intervjuerna är inspelade i mangårdsbyggnaden på Uddby gård, då ordet ”här” uppkommer i inspelningarna innebär det alltså denna byggnad. Inspelningarna finns bifogade som ljudfiler, de är helt obearbetade.

Arbetsförhållanden

Tanken var inledningsvis att inventeringsarbetet skulle ske på naturskolans kontor, på övervåningen i Alby prästgård. Då samlingen innehåller väldigt många och dessutom väldigt skrymmande och tunga föremål valdes istället ett annat utrymme. Den lokal som valdes blev det inre omklädningsrummet i damernas bastu, tillhörande Alby friluftsgård.

Framtid

Förvaring

Även om de två containrar där föremålen för tillfället befinner sig förefaller vara täta, ordentligt isolerade och i god kondition bör skyddsvärme anslutas. Skyddsvärme lindrar fluktuationen i temperatur och minskar risken för fukt i containrarna. Merparten av föremålen är tillverkade av trä som är ett hygroskopiskt material och därför absorberar fukt, resterande föremål är främst tillverkade av metall som i sin tur är känsliga för korrosion. Fukt är med andra ord den största faran för samlingen för tillfället.

Utställning/presentation

Målsättningen är att samlingen ska exponeras i ett framtida gårdsmuseum på Alby friluftsgård. Inventeringen är utformad så att varje föremål utöver att det beskrivits och fotats även tilldelas en eller flera kategorier. De kategorier som föremålen är indelade i är: ishantering, mjölkhantering, hem, hushåll, fritid, textil, hygien, mat, jordbruk, barn, djurhållning, verkstad samt övrigt. Samma kategorier har också använts vid intervjuerna med bröderna Magnusson. Tanken med de olika kategorierna är att en framtida utställning kan formas utefter olika teman, t.ex. ishantering, med föremål som spänner över hela hanteringsproceduren; från issåg och isklo till isskåp.¹ Detta, att med hjälp av föremålen kunna följa en tillverkningsprocess, från början till slut fungerar dock inte i särskilt många fall, samlingen saknar för många vitala bitar för att kunna fullfölja det. Den utgör dock en god bakgrund för en berättelse.

¹ Detta efterfrågades specifikt av Iréne Eriksson Hededal.